

Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunto aiheista ”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laatimien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta”

(COM(2018) 392 final – 2018/0216 (COD))

”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta”

(COM(2018) 393 final – 2018/0217 (COD))

ja

”Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi maataloustuotteiden yhteisestä markkinajärjestelystä annetun asetuksen (EU) N:o 1308/2013, maataloustuotteiden ja elintarvikkeiden laatujärjestelmistä annetun asetuksen (EU) N:o 1151/2012, maustettujen viinituotteiden määritelmästä, kuvauksesta, esittelystä, merkinnöistä ja maantieteellisten merkintöjen suojasta annetun asetuksen (EU) N:o 251/2014, syrjäisimpien alueiden hyväksi toteutettavista maatalousalan erityistoimenpiteistä annetun asetuksen (EU) N:o 228/2013 sekä Egeanmeren pienten saarten hyväksi toteutettavien erityistoimenpiteiden vahvistamisesta annetun asetuksen (EU) N:o 229/2013 muuttamisesta”

(COM(2018) 394 final – 2018/0218 (COD))

(2019/C 62/35)

Esittelijä: **John BRYAN**

Lausuntopyyntö	Euroopan parlamentti, 11.6.2018 Euroopan unionin neuvosto, 22.6.2018
Oikeusperusta	Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 43 artiklan 2 kohta ja 304 artikla
Työvaliokunnan päätös	22.5.2018
Vastaava erityisjaosto	”maatalous, maaseudun kehittäminen, ympäristö”
Hyväksyminen erityisjaostossa	5.10.2018
Hyväksyminen täysistunnossa	17.10.2018
Täysistunnon nro	538
Äänestystulos	201/11/19
(puolesta / vastaan / pidättyi äänestämästä)	

1. Päätelmät ja suositukset

1.1 Vankka yhteinen maatalouspolitiikka (YMP) vankkoine YMP:n talousarvioineen, joka perustuu maatalouden ja elintarviketuotannon eurooppalaiseen malliin ja tukee taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestäväällä pohjalla olevaa eurooppalaista maatalouspolitiikkaa ja maatalousalaa korkeimpine standardeineen ja edistää maatalousalan kilpailukyvyyn varmistamista, on hyvin tärkeä asia Euroopan unionille ja sen kansalaisille. YMP:n nykyaikaistaminen ja yksinkertaistaminen tällä uudistuksella on ehdottoman tärkeää, jotta se täyttäisi paremmin entistä kestävämmällä pohjalla olevan ja elinkelpoisemman EU:n maanviljely- ja maatalousalan tarpeet kaikkialla Euroopassa ja jotta pystytään vastaamaan ilmastomuutosta ja ympäristökysymyksiä koskeviin uusiin haasteisiin.

1.2 Ehdotuksia YMP:n määrärahojen pienentämisestä ei voida hyväksyä. Asianmukaisten talousarviomäärärahojen osoittaminen entiseen tapaan YMP:tä varten on EU:n maatalousalan (taloudellisen, ekologisten ja sosiaalisen) kestäväpohjaisuuden ennakkoedellytys, jotta kyetään säilyttämään toimeentulo ja työpaikat ja varmistamaan ekologisten

julkishyödykkeiden tuotanto ja edistetään ratkaisevalla tavalla maaseutuympäristön elinvoimaa ja talouden vakautta ylimalkaan. ETSK kannattaa näkemystä, jonka mukaan EU:n talousarviota olisi kasvatettava 1,3 prosenttiin BKT:stä YMP:n riittävän rahoituksen varmistamiseksi sekä määritettyjen uusien toimintapoliittisten tavoitteiden ja haasteiden rahoittamiseksi asianmukaisesti.

1.3 ETSK on tyytyväinen YMP:lle toissijaisuusperiaatteen osalta ehdotettuun uuteen kurssiin, jossa YMP:n strategiasuunnitelmat ja uusi tulospohjainen täytäntöönpanomalli tarjoavat jäsenvaltioille enemmän vastuuta ja joustoa. ETSK haluaa kuitenkin varmistaa, että YMP on jatkossakin kaikki jäsenvaltiot kattava yhteinen toimintapolitiikka ja että sisämarkkinat säilytetään kokonaisuudessaan. On olennaisen tärkeää säilyttää YMP:n nykyinen kaksipilarinen rakenne, jossa ensimmäisen pilarin vahvalla suoralla tuella taataan maatalojen riittävä toimeentulo ja jossa toisen pilarin maaseudun kehittämistoimilla tuetaan haavoittuvia aloja, alueita ja sosiaalisia perusrakenteita ja edistetään siirtymää kohti kestävyysajattelua paremmin noudattavia ja innovatiivisempia maatiloja. Myös yhteinen markkinajärjestely ja tehokkaat sisämarkkinat ovat ratkaisevan tärkeitä asioita.

1.4 Ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyvät YMP:tä koskevien ehdotusten painotukset ja entistä kunnianhimoisemmat tavoitteet ovat myönteisiä seikkoja. Erityistavoitteet ovat selkeitä ja vahvoja ja kattavat keskeiset aihealueet, kuten vesistöt, ilman ja maaperän sekä maisemat ja luonnon monimuotoisuuden sekä laadukkaan ruoan kestävyysperiaatteiden mukaisen tuotannon. Asetustekstissä esitetyt toimenpiteet näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on kuitenkin kuvattava paljon selkeämmin ja tarkemmin. Näiden tavoitteiden saavuttamiseksi on tärkeää, että YMP:n talousarvio on riittävä ja että maataloustuottajat saavat asianmukaisesti kannustavaa tukea.

1.5 Tarkoituksena on, että 40 prosenttia maatalousmenoista edistäisi EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista. ETSK suhtautuu tähän tavoitteeseen myönteisesti mutta odottaa EU:n esittävän selkeästi määritellyn toimenpidepaketin sen saavuttamiseksi.

1.6 ETSK on vahvasti sitä mieltä, että useissa aiemmissa YMP:n uudistuksissa lupailtu sitoutuminen yksinkertaistamiseen maatilatasolla on toteutettava tässä uudistuksessa. ETSK on kuitenkin huolissaan siitä, että YMP:n strategiasuunnitelmiin liittyvät uusi subsidiariteetti ja ehdollisuus YMP:n ensimmäisen ja toisen pilarin osalta sekä uudet lakisääteiset hoitovaatimukset (SMR) ja maan hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevat toimenpidevaatimukset (GAEC) pikemminkin lisäävät kuin vähentävät yksittäisiin maataloustuottajiin kohdistuvan hallintotaakan määrää.

1.7 YMP:n ensimmäisen pilarin suorat tuet ja toisen pilarin rahoitus on suojattava kaikilta osin, jotta voidaan säilyttää elinkelpoiset ja kestäväällä pohjalla olevat maatilat. Suoria tukia olisi maksettava vain tosiasiallisille viljelijöille, ja tosiasiallisen viljelijän käsitteen asianmukaisempaa määrittelyä varten olisi sovellettava EU-tasolla vahvistettuja selkeitä ja objektiivisia kriteerejä.

1.8 Sukupolvenvaihdokseen ja nuorille viljelijöille myönnettävän tuen lisääntyminen on myönteinen asia. Tämä avun kasvattaminen kaipaa rinnalleen lisätoimenpiteitä sukupolvenvaihdoksen sujuvoittamiseksi.

1.9 Kaiken tyyppisten, sisäisestä tai ulkoisesta yhdenmukaistamisesta, kiinteistä määristä, asteittaisesta alenemisesta ja uudelleenjakamisesta esitettävien ehdotusten on perustuttava objektiivisiin ja syrjimättömiin kriteereihin eivätkä ne saa vaarantaa elinkelpoisia maatiloja ja kalvaa tasapuolisia kilpailuehtoja tai heikentää maataloustuottajien kilpailukykyä EU:n eri alueilla.

1.10 Minkäänlaisia leikkauksia YMP:n toisen pilarin rahoitukseen ei voida hyväksyä, sillä vahva maaseudun kehittämisen ohjelma on ratkaisevan tärkeä muita heikommassa asemassa olevien alueiden ja alojen tukemisessa ja tasapainoisemman aluekehityksen saavuttamisessa.

2. Keskeiset seikat YMP:n uudistuksessa kaudeksi 2021–2027

Johdanto

2.1 ETSK antaa tunnustusta YMP:n uudistusta koskevista lainsäädäntöehdotuksista ja erityisesti ilmastomuutokseen ja ympäristöön liittyvistä entistä painokkaammista ja kunnianhimoisemmista ehdotuksista. ETSK ei hyväksy YMP:n määrärahojen leikkauksia, koska maatalousalan kestäväpohjaisuus ja maatalojen toimeentulon turvaaminen edellyttävät vahvaa talousarviota. ETSK antaa tunnustusta toissijaisuusperiaatteen liittyvistä muutoksista ja katsoo, että yksinkertaistamisen maatalojen tasolla on toteutettava toden teolla.

2.2 ETSK antaa lainsäädäntöehdotuksista tässä seuraavan lausunnon ja esittää luettelon yksityiskohtaisista ehdotuksista muutoksiksi sekä edellyttää niiden ottamista huomioon tulevassa keskustelussa Euroopan parlamentissa ja neuvostossa.

Eurooppalainen maatalouden ja elintarviketuotannon malli

2.3 Vahva YMP, joka tukee taloudellisesti, sosiaalisesti ja ekologisesti kestävällä pohjalla olevaa eurooppalaista maatalouspolitiikkaa ja maatalousalaa, on Euroopan unionille ratkaisevan tärkeä asia elintarviketurvan ja elintarvikeomavaraisuuden kannalta ja jotta voidaan vastata EU:n 512 miljoonan kansalaisen kasvavaan laadukkaiden elintarvikkeiden kysyntään⁽¹⁾. Lisäksi EU:n on tiedostettava maailman väestönkasvu. Väkiluvun arvioidaan nousevan vuoteen 2050 mennessä jopa 9,5 miljardiin, ja 3 miljardia ihmistä elää veden puutteesta kärsivillä alueilla, mikä lisää elintarvikepulaa ja nälänhätää. Niinpä ETSK:n mielestä on tarpeen, että EU asettaa tärkeälle sijalle tiedonsiirron ja kokemustenvaihdon, joka koskee keinoja, joiden avulla muualla maailmassa voidaan paikan päällä tuottaa enemmän ja parempaa ruokaa kestävyysperiaatteiden mukaisesti.

2.4 YMP:n on vastattava kaikkien Euroopan kansalaisten ja maaseutuyhteisöjen tarpeisiin alun perin Rooman sopimuksessa esitettyjen tavoitteiden mukaisesti sekä vastattava EU:n Pariisin sopimuksen ja YK:n vahvistamien kestävän kehityksen tavoitteiden osalta tehtyjen sitoumusten mukaisesti myös uusiin ilmastoa ja kehitystä koskeviin haasteisiin.

2.5 ETSK on vahvasti sitä mieltä, että YMP:n on kaudella 2021–2027 tuettava ja edistettävä kaikissa EU:n osissa eurooppalaista maatalouden ja elintarviketuotannon mallia, joka käsittää perhetilarakenteen sekä osuuskunnat, tuottajaryhmät ja muut maatalouden muodot ja maailman korkealaatuisimman elintarviketuotannon⁽²⁾. Uuden YMP:n on tarjottava entistä parempi vastaus maataloustulon heikkoon tasoon sekä pienennettävä jatkuvasti kasvavaa tuloeroa maataloustuottajien ja palkansaajien välillä taloudessa yleensä⁽³⁾. Eurooppalaista maatalousmallia ei voida toteuttaa maailmanmarkkinaehdoin eikä -hinnoin. Nykyinen kehitys siis uhkaa eurooppalaista maatalousmallia tällä hetkellä enemmän kuin koskaan, minkä vuoksi sitä on tuettava ja edistettävä vahvalla YMP:llä⁽⁴⁾.

2.6 On todettava, että kaupasta kertyy maatalousalalle hyötyä, mutta EU:n maatalouspolitiikan on ennen kaikkea suojeltava YMP:n avulla tasoltaan maailman korkeimpia standardeja maatalouden, elintarviketuotannon, ympäristötarkastusten, terveyden ja turvallisuuden sekä työntekijöiden oikeuksien alalla. ETSK katsoo, että EU:n toimintapolitiittisen lähestymistavan maatalousalaa, elintarvikealaa ja YMP:tä koskeviin kansainvälisiin kauppasopimuksiin nähden on oltava paljon nykyistä johdonmukaisempi⁽⁵⁾. Vaikka YMP:n avulla pyritään ylläpitämään tasoltaan kaikkein korkeimmat normit, eräissä esimerkiksi Mercosurin kanssa käymissään kauppaneuvotteluissa EU hyväksyy kuitenkin sellaisten elintarvikkeiden tuontia, jotka eivät vastaa EU:n elintarviketurvallisuusnormeja ja joiden tuotannossa sovelletaan alhaisempia ympäristönormeja. Globalisaation ei pidä antaa uhata eurooppalaisia standardeja, markkinoita ja EU:n kansalaisia.

2.6.1 Komitea panee huolestuneena merkille, että Yhdistyneessä kuningaskunnassa monet maataloustuottajat äänestivät brexitin puolesta ilmeisesti sen perinpohjaisen asioihin puuttumisen ja monimutkaisuuden johdosta, jota YMP merkitsee ruohonjuuritasolla. Jotta ehkäistään samanlaiset ongelmat muissa jäsenvaltioissa ja siten populistisen ja EU:n vastaisen paineen lisääntyminen, komitea kehottaa komissiota varmistamaan, että tosiasialliset ja käytännölliset yksinkertaistamistoimet maatilatasolla ovat keskeisellä sijalla YMP-ehdotuksissa vuosiksi 2021–2027.

2.7 Kun muistetaan eurooppalaisen maatalouden, perinteisten ruokakulttuurien sekä markkinanäkymien suuri kirjo, on laadulla edukseen erottuminen strateginen tavoite ja olennainen eurooppalaisen maatalouden tulevaisuuden tekijä yhdessä tehokkuuden ja kilpailukyvyyn parantamiseksi tehtävän työn kanssa. Niinpä YMP:n tulisi edelleenkin tarjota erilaisia tapoja edistää laatupolitiikkaa. Tavoitteen saavuttaminen edellyttää myös laatuksymysten korostamista YMP:n strategisia suunnitelmia kehitettäessä.

2.8 YMP:hen toissijaisuusperiaatteeseen nähden ehdotettujen mahdollisten muutosten osalta on varmistettava, että niillä ei ole haitallista vaikutusta EU:n sisämarkkinoihin ja että nämä pystyvät edelleen toimimaan vahvasti ja tehokkaasti. On olennaisen tärkeää, että YMP:tä koskevat kansalliset strategiset suunnitelmat eivät häiritse sisämarkkinoiden toimintaa.

⁽¹⁾ Eurostat, EU population January 1st 2017.

⁽²⁾ ETSK:n lausunto aiheesta ”Yhteisen maatalouspolitiikan mahdollinen uudelleenmuotoilu” (EUVL C 288, 31.8.2017, s. 10).

⁽³⁾ R. Ramon i Sumoy’n (maatalouden ja maaseudun kehittämisen pääosasto, yksikkö C.1) alustus ETSK:n valmisteluryhmälle 25. kesäkuuta 2018.

⁽⁴⁾ EUVL C 354, 28.12.2010, s. 35.

⁽⁵⁾ EUVL C 283, 10.8.2018, s. 69, kohdat 10.2, 10.3 ja 10.4.

Vahvan YMP-talousarvion tarve

2.9 ETSK ei hyväksy ehdotuksia, että YMP:n määrärahoja, jotka olivat 38 prosenttia EU:n talousarviosta kaudella 2014–2020, pienennettäisiin 28,5 prosenttiin kaudella 2021–2027, varsinkin kun EU:n yleinen talousarvio kasvaa. YMP:n määrärahojen leikkaukset vaihtelevat kolmesta neljään prosenttiin käypinä hintoina ja 11:stä prosentista 16:een prosenttiin vuoden 2018 hintoina (sen jälkeen, kun kahden prosentin vuotuinen inflaatio on otettu huomioon), riippuen käytetystä laskutavasta ⁽⁶⁾. Ehdotetut leikkaukset maaseudun kehittämisen rahoitukseen vuoden 2018 hintoina ylittävät 25 prosenttia.

1 000 euroa	2014–2020 (EU28+EKR)	7*2020 EU27+EKR	2014–2020 (EU27+EKR)	2021–2027	%-muutos EU27:ään nähd. 2020*7	%-muutos EU27: ään nähd. 2014–2020
MRK (käypinä hintoina)	1 115 919	1 151 866	1 063 101	1 279 408	+ 11 %	+ 20 %
% BKT:sta	1,03 %	1,14 %	1,16 %	1,11 %		
YMP (käypinä hintoina)	420 015	394 659	391 849	378 920	-4 %	-3 %
MRK (vuoden 2018 hin- toina)	1 136 105	1 107 138	1 082 320	1 134 583	+ 2 %	+ 5 %
YMP (vuoden 2018 hin- toina)	428 354	379 334	399 608	336 623	-11 %	-16 %

Lähde: Euroopan komission valmisteluasiakirja kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen vertailusta kauden 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehitykseen nähden.

2.10 Euroopan parlamentin budjettivaliokunnan tavoin ETSK on vahvasti sitä mieltä, että EU:n talousarviota olisi kasvatettava 1,3 prosenttiin BKT:sta. YMP:n budjetin olisi säilytettävä nykyinen osuutensa EU:n talousarviosta peräisin olevasta rahoituksesta. Tämä tarjoaisi YMP:n budjettiin riittävästi määrärahoja, jotta voidaan saavuttaa YMP:n tavoitteet ja päämäärät sekä vastata muihin merkittäviin haasteisiin, kuten brexitiin. Ilman asianmukaisesti rahoitettua YMP-talousarviota komission säädösehdotuksissaan esittämiä tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa.

2.11 YMP-määrärahoihin tehdyt leikkaukset eivät ole johdonmukaisia SEUT-sopimuksen 39 artiklassa määritettyjen toimintapoliittisten tavoitteiden kanssa, joita ovat erityisesti

- kohtuullisen elintason takaaminen maatalousväestölle erityisesti lisäämällä maataloudessa työskentelevien henkeä kohti laskettuja tuloja
- kohtuullisten kuluttajahintojen takaaminen.

ETSK tuomitsee jyrkästi ehdotuksissa esitetyt leikkaukset YMP:n toisen pilarin (Euroopan maaseudun kehittämisen maaseuturahasto) rahoitukseen, koska sillä on suhteettoman iso vaikutus moniin jäsenvaltioihin, missä toisen pilarin osuus YMP:n kokonaisrahoituksesta on muihin verrattuna suurempi, ja painottaa, että toisen pilarin rahoituksella tuetaan haavoittuvampia aloja ja alueita sekä investoimista, nykyaikaistamista, kouluttautumista, resurssitehokkuutta ja eläinten hyvinvointia koko EU:n maataloussektorilla.

⁽⁶⁾ Euroopan komission valmisteluasiakirja kauden 2021–2027 monivuotisen rahoituskehityksen ehdotusten vertailusta kauden 2014–2020 monivuotiseen rahoituskehitykseen.

Pilarien väliset siirrot ja yhteisrahoitus

2.12 ETSK on huolestunut jäsenvaltioille myönnetyn jouston tasosta siirrettäessä varoja YMP:n pilarien välillä. ETSK katsoo, että jäsenvaltioiden olisi voitava käyttää joustoa varojen siirtämiseen pilarien välillä vain, jos ne osallistuvat täysimääräisesti siirtojen yhteisrahoitukseen, jotta ehkäistään se, että jäsenvaltiot välttävät niille toisen pilarin mukaan kuuluvat yhteisrahoitusvelvoitteet. ETSK:n mielestä jäsenvaltioiden ei tulisi saada siirtää määrärahoja toisesta pilarista ensimmäiseen pilariin ⁽⁷⁾.

YMP:n rakenne ja uudet toimenpiteet

2.13 Lainsäädäntöehdotuksissa säilytetään YMP:n keskeiset osatekijät (suoria tukia koskeva YMP:n ensimmäinen pilari, maaseudun kehittämistoimia koskeva toinen pilari ja yhteinen markkinajärjestely (YMJ), johon kuuluu markkinatukitoimenpiteitä). Tämä on yhdenmukaista sen komission jäsen Phil Hoganin esittämän lupauksen kanssa, jonka mukaan uudistuksessa on kyse pikemminkin kehityksestä kuin kumouksesta.

2.14 ETSK on tyytyväinen asetuksen 14 artiklassa esitettyyn säännökseen, jonka mukaan tuotannosta irrotettuja tukia on vastaisuudessa yhteensä neljää eri tyyppiä ja niillä on tarkoitus edistää tulojen vakauttamista:

- ”perustulotuki” – On tärkeää todeta, että ETSK ehdottaa määritteen ”kestävyysperusteinen” poistamista tästä yhteydestä ja sen sisällyttämistä 14 artiklan otsikkoon, sillä kestäväpohjaisuuden lisääminen ja asianmukaisen kestävyystason saavuttaminen edellyttää kaikkien neljän tuotannosta irrotetun tuen muodon todella tasapainoista yhdistelmää.
- ”täydentävä uudelleenjakotulotuki” – Määrite ”kestävyysperusteinen” on syytä poistaa tästäkin ja sisällyttää otsikkoon.
- ”nuorten viljelijöiden täydentävä tulotuki”
- ”ilmasto- ja ympäristöjärjestelmät”.

2.15 Ehdotuksiin sisältyy uusia toimenpiteitä ympäristöä ja ilmastoa koskeviin ehtoihin liittyen kaikkien YMP:n maksujen osalta (molemmat pilarit) sekä uusia toissijaisuusperiaatteeseen liittyviä ehdotuksia ja uusi täytäntöönpanomalli (YMP:n strategiasuunnitelmat). Näiden on määrä suoda jäsenvaltioille paljon enemmän vastuuta ja joustovaraa siinä, miten ne täyttävät erityistavoitteet, miten ne kohtelevat erityisiä ongelma-alueita ja miten ne toteuttavat toimintapolitiikkaa ja noudattavat sääntöjä. Tämä toissijaisuusperiaatteen soveltamisen laajeneminen ei saisi näkyä enenevänä uudelleenkansalistamisena vaan sen pitäisi pikemmin johtaa yleisluonteisten toimenpiteiden mukauttamiseen kunkin alueen erityisiin olosuhteisiin.

2.16 ETSK on tyytyväinen siihen, että YMP:n keskeiset näkökohdat on säilytetty ensimmäisen ja toisen pilarin tukien osalta. Komitea korostaa suorien tukien merkitystä maataloustuottajille ja maataloustulolle ja on tyytyväinen myös voimakkaaseen ehdollisuuden ja tuloksellisuuden painotukseen ympäristö- ja ilmastomuutosasioissa.

Entistä kunnianhimoisemmat ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyvät tavoitteet

2.17 ETSK muistuttaa, että maataloustuottajat osallistuvat jo ympäristön ja ilmaston suojeluun, ja antaa tunnustusta siitä, että ehdotuksissa painotetaan yhä enemmän ympäristöä ja ilmastomuutosta ja esitetään niiden osalta kunnianhimoisempia tavoitteita. ETSK toteaa lisäksi, että tavoitteet ovat Pariisin sopimuksen ja YK:n vahvistamien kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisia. ETSK kuitenkin painottaa, että näiden kunnianhimoisten tavoitteiden saavuttaminen ei saa heikentää alan kilpailukykyä ja että se edellyttää riittäviä YMP-määrärahoja.

2.18 Yhteiskunnassa vaaditaan, että elintarviketuotanto on ympäristön kannalta kestävä, ja on olennaista, että YMP:n uudistuksessa keskitytään vastaamaan tähän vaatimukseen. Kestävässä kehityksessä on kolme erottamatonta osatekijää: taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristönäkökohdat. Kaikki kolme ovat yhtä tärkeitä. Ympäristön hoidon ja ilmastomuutosta torjuvien toimien täytäntöönpano on olennainen osa uutta YMP:tä. ETSK on tyytyväinen siihen, että yksi ehdotuksissa esitetyistä kolmesta yleisestä tavoitteesta on ympäristöhoidon ja ilmastotoimien tukeminen ja unionin ympäristö- ja ilmastotavoitteiden edistäminen ⁽⁸⁾. Tämän tyyppisillä toimenpiteillä tulisi olla riittävästi määrärahoja tukena, jotta perhetilojen yleinen kustannustehokkuus ei joudu vaakalaudalle.

⁽⁷⁾ EUVL C 283, 10.8.2018, s. 69, kohta 7.13.

⁽⁸⁾ COM(2018) 392 final, 5 artikla – Yleiset tavoitteet, s. 41.

2.19 ETSK on hyvillään siitä, että yhdeksästä ehdotuksessa esitetystä tavoitteesta kolme koskee ympäristöön ja ilmastomuutokseen liittyviä parannuksia. Näillä ehdotuksilla edistetään varsinkin

- ilmastomuutoksen hillitsemistä ja ilmastomuutokseen sopeutumista sekä kestävää energiaa
- kestävää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa
- luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä elinympäristöjen ja maisemien säilyttämistä
- aivan olennaiseksi seikaksi katsottua ilmasto- ja ympäristöjärjestelmiin kuuluvien merkityksellisten toimintojen ja ohjelmien nivomista kannustavaan elementtiin, jolla rohkaistaan nuoria viljelijöitä omaksumaan asia ja lähetetään vahva viesti suurelle yleisölle.

2.20 Jäsenvaltioiden strategiasuunnitelmien kattaman uuden ”koko YMP:n kattavan lähestymistavan” on määrä koskea YMP:n molempiin pilareihin sisältyviä tukitoimia ja ehdollisuutta. Uuteen vahvempaan ehdollisuuteen liittyy uusia täydentäviä ehtoja ja viherryttämisehdotuksia, jotka koskevat

- ilmastomuutoksen hillitsemistä, kuten pysyvän nurmen säilyttämistä, kosteikkojen ja turvemaiden asianmukaista suojelua, sängien polttoa koskevaa kieltoa
- vesistöjen suojelemista panemalla täytäntöön yhteisön vesipolitiikkaa koskevia toimia, fosfaattien aiheuttaman kuormituksen hallintaa, nitraattidirektiiviä sekä suojavyöhykkeiden perustamista vesiväylien varrelle ja kestävää ravinnehuoltoa koskevaa välinettä (ravinnehuoltosuunnitelmat)
- maaperän suojelua ja laatua keskittyen maanmuokkauksen hallinnointiin maaperän köyhtymisvaaran pienentämiseksi sekä sitä, että maata ei jätetä paljaksi koettelevimpina aikoina, ja viljelykiertoa.

2.21 Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman osalta ehdollisuutta koskevissa ehdotuksissa määritellään luonnonvaraisten lintujen, luontotyyppien sekä luonnonvaraisen eläimistön ja kasviston suojeluun liittyviä yksityiskohtia, kuten sellaisen maatalousmaan vähimmäisosuus, jota käytetään muuna kuin tuottavana kohteena tai alueena, maisemapiirteiden säilyttäminen, pensasaitojen ja puiden leikkauskielto lintujen pesimäaikana ja toimenpiteet haitallisten vieraslajien torjumiseksi (hyvän maatalous- ja ympäristökunnon vaatimus nro 9), suojavyöhykkeiden perustaminen vesiväylien varrelle (vaatimus nro 4) ja vuoroviljely (vaatimus nro 8). ETSK ehdottaa kuitenkin, että EU kytkee hyvän maatalous- ja ympäristökunnon vaatimuksiin selkeitä määrällisiä tavoitteita, joiden tulisi olla jäsenvaltioita sitovia.

2.22 ETSK on tyytyväinen vaatimukseen, jonka mukaan jäsenvaltioiden on osoitettava vähintään 30 prosenttia maaseuturahaston määrärahoista tukitoimenpiteisiin, jotka koskevat suoraan ympäristöä ja ilmastomuutosta, ja siihen, että 40 prosenttia kokonaismäärärahoista (maataloustukirahasto ja maaseuturahasto) on käytettävä ilmastomuutoksen kannalta merkityksellisellä tavalla.

2.23 Tarkoituksena on, että 40 prosenttia maatalousmenoista edistäisi EU:n ilmastotavoitteiden saavuttamista. ETSK suhtautuu tähän tavoitteeseen myönteisesti mutta odottaa EU:n esittävän selkeästi määritellyn toimenpidepaketin sen saavuttamiseksi.

2.24 ETSK painottaa, että on äärimmäisen tärkeää asettaa jäsenvaltioiden strategiasuunnitelmissa etusijalle ympäristöä ja ilmastomuutosta koskevat tukitoimenpiteet, jotka edistävät maatilojen selviytymiskykyä ja pitkäkestoista tuottavuutta sekä työpaikkojen ylläpitämistä, ja että täytäntöönpanossa on keskityttävä tavoitteiden saavuttamiseen.

Toissijaisuusperiaate – YMP:n strategiasuunnitelmat ja uusi täytäntöönpanomalli

2.25 ETSK kannattaa sitä, että YMP:n toimintapolitiittinen painopiste siirretään noudattamisnäkökohdasta tuloksellisuuteen ja jäsenvaltioille tarjotaan uudessa täytäntöönpanomallissa ja YMP:n strategiasuunnitelmissa toissijaisuusperiaatteen mukaisesti enemmän joustavuutta ja vastuuta.

2.26 ETSK haluaa kuitenkin varmistaa, että YMP on jatkossakin kaikki jäsenvaltiot kattava yhteinen toimintapolitiikka ja että sisämarkkinat säilytetään kokonaisuudessaan. YMP:n strategiasuunnitelmat eivät saa johtaa siihen, että jäsenvaltiot voisivat uudelleenkansallistaa markkinat tai luoda esteitä tai rajoituksia tasapuoliselle kilpailulle sisämarkkinoilla. Strategiasuunnitelmien toteuttamista ei missään tapauksessa tule nähdä askeleena kohti koko YMP:n yhteisrahoitusta.

2.27 On ratkaisevan tärkeää säilyttää yhdenvertaiset toimintamahdollisuudet maatilatasolla tapahtuvan täytäntöönpanon kannalta erityisesti täydentävien ehtojen ja maan hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevien toimenpidevaatimusten osalta. Jäsenvaltioita ja alueita on estettävä ylisääntelemästä tai muuntelemasta täytäntöönpanosuunnitelmia.

2.28 ETSK on tyytyväinen YMP:n strategiasuunnitelmiin liittyvään vaatimukseen, jonka mukaan jäsenvaltiot voivat lisätä kokonaishankinnastaan vahvistettujen erityisten ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttamiseen. Maataloustuottajille tulisi esittää valikoima toimenpiteitä, jotka on paremmin mukautettu heidän olosuhteisiinsa (esim. vuoroviljely ei käy päinsä riisipelloilla eikä silloin, kun on kyse monivuotisista tai pysyvistä kasveista).

2.29 Ehdotuksen vaatimus, jonka mukaan jäsenvaltioiden on laadittava ja toimitettava YMP:n strategiasuunnitelmat YMP:n molempien pilarien osalta, on nykyistä järjestelmää monimutkaisempi toimintatapa. On tärkeää, ettei tämän vaatimuksen sallita viivästyttää täytäntöönpanoa. Missään tapauksessa se ei saa jarruttaa suorien tukien tehokasta ja oikea-aikaista maksamista maataloustuottajille. Alueet tulisi osallistaa tähän ja niiden asiantuntemusta pitäisi hyödyntää kaikilta osin.

2.30 Ehdotuksessa esitettyjen keskeisten osatekijöiden lisäksi ETSK ehdottaa, että YMP:n jäsenvaltioiden tason strategiasuunnitelmien olisi käsiteltävä seuraavia aiheita:

- jäsenvaltion tapa suhtautua sitä koskeviin maakohtaisiin kysymyksiin, esimerkiksi maan poistamiseen viljelykäytöstä ja aavikoitumiseen Etelä-Euroopan alueilla, vedenlaatuun ja nitraatteihin Luoteis-Euroopassa, biologisen monimuotoisuuden vähenemiseen Euroopassa
- jäsenvaltion suunnitelma yksinkertaistamisesta tilatasolla
- täytäntöönpanosuunnitelma ja maksujen määräajat kaikkien YMP:n maksujen osalta
- hyvän ympäristö- ja ilmastotehokkuuden kannustinjärjestelmä
- suoritus- ja toteutustavoitteet kansallisella tasolla.

Yksinkertaistaminen ja ehdollisuus

2.31 ETSK kannattaa vahvasti yksinkertaistamista ja vaatii tätä seikkaa koskevan poliittisen sitoumuksen toteuttamista maatilatasolla uusissa YMP:tä koskevissa ehdotuksissa. Vaikka myönteisiä elementtejä onkin havaittavissa, uuden täytäntöönpanomallin ehdotettu toimintatapa, vahvempi ehdollisuus, indikaattoreiden käyttöönotto ensimmäisessä pilarissa ja velvoite yksityiskohtaisten YMP:n strategiasuunnitelmien laatimiseen aiheuttavat erityistä huolta ja ovat ristiriidassa todellisen yksinkertaistamisen kanssa.

2.32 Huolimatta koontiasetuksen mukanaan tuomista edistysaskelista yksinkertaistamisen alalla, keltaisen kortin järjestelmän laajentamisesta ja satelliittiteknologian hyödyntämisestä pinta-alojen tarkastuksiin YMP-ehdotuksiin sisältyy edelleen suuri määrä yksityiskohtaisia vaatimuksia. Ne aiheuttavat raskaan hallinnollisen taakan maataloustuottajille, joista valtaosa harjoittaa toimintaa yksin ja vakavien toimeentulopaineiden kanssa kamppaillen.

2.33 ETSK on huolissaan komission ehdotuksissa omaksutun lähestymistavan ristiriidasta yksinkertaistamispyrkimysten ja toissijaisuusperiaatteen välillä. Yhtäältä komissio ajaa yksinkertaistamista, ja toisaalta uutta täytäntöönpanomallia koskevat ehdotukset ja ensimmäiseen pilariin ja toiseen pilariin laajennetut YMP:n strategiasuunnitelmat sekä entistä yksityiskohtaisemmat lisävelvoitteet lakisääteisten hoitovaatimusten ja maan hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevien toimenpidevaatimusten osalta (liite III)⁽⁹⁾ tilatasolla tekevät toimintapolitiikan täytäntöönpanosta entistä monimutkaisempaa ja byrokraattisempaa sekä jäsenvaltioiden että maatalojen tasolla. Kauden 2014–2020 viherryttämismälinen puitteissa määritellyt eri poikkeusluokat on pidettävä voimassa vuoden 2020 jälkeisissä ehdollisuussäännöissä.

2.34 Todellisen yksinkertaistamisen toteuttamiseksi maatalojen tasolla on vähennettävä maataloustuottajiin kohdistuvaa byrokratiaa ja sen rasittavuutta samalla kun säilytetään aukoton ja asianmukainen valvonta. Nykyisen YMP:n täytäntöönpanojärjestelmä nojaa koko EU:n kattaviin yksityiskohtaisiin vaatimuksiin, ja sille ovat tyypillisiä tiukat valvonta-, seuraamus- ja tarkastusjärjestelyt⁽¹⁰⁾. On tarpeen toteuttaa tilatason valvontajärjestelmän kokonaisvaltainen uudelleentarkastelu ja -suunnittelu. Ei näet voida sallia, että teknologian käytön yleistäminen, satelliittitarkastukset ja etätunnistukset, poikkeamien lisääminen ja tarkastusten tiivistäminen viivästyttävät maksatusta⁽¹¹⁾. Etätunnistusten käytön lisääntyessä tukikelpoisen alueen asianmukaisen yksilöimisen olisi myös oltava valvonnasta vastaavien viranomaisten vastuulla.

⁽⁹⁾ COM(2018) 392 final, liite 3–11 artiklan mukaiset ehdollisuussäännöt.

⁽¹⁰⁾ COM(2018) 392 final, s. 3.

⁽¹¹⁾ EUVL C 283, 10.8.2018, s. 69, kohdat 1.9 ja 6.4.

2.35 Nykyinen tarkastus- ja seuraamusjärjestelmä on suunniteltu pikemminkin paljastamaan ja rankaisemaan kuin oikaisemaan ja parantamaan. ETSK ehdottaa, että maatilatasolla otettaisiin käyttöön mahdollisuus oikaisuun korvausmenettelyllä, jossa maataloustuottajien sallittaisiin korjata tahattomat laiminlyöntinsä seuraamusta määräämättä.

2.36 Yksinkertaistamista ja byrokratian vähentämistä tarvitaan edelleen kipeästi lisää YMP:n toisen pilarin ohjelmien osalta EU:n ja jäsenvaltioiden tasolla ⁽¹²⁾.

2.37 Jäsenvaltioilta olisi edellytettävä osana niiden strategiasuunnitelmaa erityisen yksinkertaistamista koskevan osion laatimista. Niiden olisi selitettävä, miten ne ehdottavat viljelijöihin kohdistuvan byrokraattista rasitetta vähennettävän, sekä kuvattava, miten ehdotus poikkeaa nykyjärjestelmästä.

Sukupolvenvaihdos

2.38 ETSK pitää myönteisenä, että sukupolvenvaihdokseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota, ja kannattaa nuorten viljelijöiden hyväksi ehdotettua lisätukea, sillä on tarpeen helpottaa heidän mahdollisuuksiaan hankkia maata, koulutusta ja rahoitusta. Tulisi tarjota kannustimia maataloustuottajille, jotka jäävät eläkkeelle ja siirtävät maatilansa nuorelle viljelijälle.

3. ETSK:n erityisehdotukset

Tosiasialliset viljelijät

3.1 ETSK kannattaa voimakkaasti tavoitetta, jonka mukaan suoria tukia myönnettäisiin vain tosiasiallisille viljelijöille. Pelkkä maan omistaminen ei saisi oikeuttaa henkilöä suoraan tukeen, jos tämä ei harjoita maataloustuotantoa. Tilanne on kuitenkin tiedostettava, sillä se koskee käytännöllisesti katsoen kaikkia tiloja EU:ssa.

3.2 ETSK katsoo, että keskeiset käsitteet, kuten "tosiasialliset viljelijät" ja "tukikelpoisuusperusteet", olisi määriteltävä selkeästi, aukottomasti ja yhdenmukaisesti EU:n tasolla, jotta saadaan aikaan tasapuoliset toimintaedellytykset sekä estetään kilpailuedun tai -haitan syntyminen ja kaikenlainen yhteisten sääntöjen löyhtyminen.

3.3 Ehdotetun tuloharkinnan ja tilan työvoimapanosten lisäksi tosiasiallisen viljelijän määritelmää olisi laajennettava kattamaan muun muassa sellaiset objektiiviset ja syrjimättömät arviointiperusteet kuin tulot, varat, ajankäyttö, tuotos ja koulutukselliset kriteerit. Koontiasetukseen äskettäin tehtyjen muutosten mukaisesti jäsenvaltiot voisivat säilyttää joustavuuden kohdentaakseen tukikelpoisuuden entistä paremmin. Näin ollen olisi voitava laatia yhteiset puitteet, mutta jättää mahdollisuus määritelmän mukauttamiseen jäsenvaltion todellisten tarpeiden ja olosuhteiden perusteella.

Nuoret viljelijät

3.4 ETSK ehdottaa, että nuoren viljelijän määritelmää tarkistetaan sen varmistamiseksi, että tukea maksetaan vain tosiasiallisille nuorille viljelijöille. Tuki uusien tulokkaiden pääsyyn alalle olisi määritettävä yhdeksi toisen pilarin ensisijaisista tavoitteista.

Yleiset tavoitteet

3.5 ETSK painottaa, että älykkään, kestävyysajattelun mukaisen ja monipuolisen maatalousalan, elintarviketurvan, ympäristöstä huolehtimisen ja ilmastotoimien sekä maaseutualueiden sosioekonomisen rakenteen vahvistamisen yleisiä tavoitteita ei ole mahdollista saavuttaa ennen kuin maatalousala on taloudellisesti kestävällä pohjalla. Elinkelpoisen maataloussektorin aikaansaamisen on oltava YMP:n yleinen tavoite.

Erityistavoitteet

3.6 ETSK kannattaa säädösehdotuksissa esitettyjä YMP:n yhdeksää erityistavoitetta kaikilta osin. ETSK kuitenkin ehdottaa, että f alakohdan sisällytetään myös maan viljelykäytöstä poistamisen estämistä ja viljelymaan haltuunotolta suojelemista koskeva tavoite. ETSK katsoo lisäksi, että tasapainoisen aluekehityksen tulisi kuulua erityistavoitteisiin. Samoin ETSK toivoo, että 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan tavoite "kilpailukyvyyn parantaminen" muotoiltaisiin osallistavammin seuraavasti: "tilojen parempi kannattavuus paikallisilla, valtakunnallisilla tai kansainvälisillä markkinoilla" ETSK suosittaa lisäksi, että painotetaan sosiaalisen osallisuuden edistämisen tavoitetta ja kirjataan sosiaalisten perusrakenteiden kehittäminen erityiseksi tavoitteeksi.

⁽¹²⁾ YMP:n toisen pilarin ohjelmista: "Maaseudun kehittämisohjelmien 2007–2013 jälkiarviointi".

Indikaattorit

3.7 ETSK katsoo, että ehdotus indikaattorien käyttöönotosta asetettujen tavoitteiden saavuttamisen mittaamiseksi määrällisten välitavoitteiden ja tavoitteiden osalta liitteessä I esitettyjen yksityiskohtaisten kriteerien mukaisesti⁽¹³⁾ tekee YMP:stä entistä monimutkaisempaa ja byrokraattisempaa. Sitä tulisi soveltaa ainoastaan kansallisella tasolla, eikä se saa lisätä maataloustuottajiin kohdistuvaa hallinnollista rasitetta. YMP:n uusien indikaattoreiden on oltava yksinkertaisia, realistisia, helposti mitattavissa ja valvottavissa sekä sovellettavissa paikallistason todellisuuteen. Ne tulisi kytkeä suoraan YMP:lle määriteltäviin tavoitteisiin.

Hyvää maatalous- ja ympäristökuntaa koskevat toimenpidevaatimukset (GAEC)

3.8 ETSK ehdottaa, että harkittaisiin laidunmaiden enimmäis- ja vähimmäislaiduntamistiheyttä mittapuuksi maan säilyttämiseksi hyvässä maatalous- ja ympäristökunnossa.

Maatilojen neuvontapalvelut

3.9 Eurooppalaisen maatalousalan osaamis- ja tietojärjestelmän (European agricultural knowledge and information system, AKIS) tukeminen ja kehittäminen, neuvontapalvelut, tietämyksen vaihdanta ja ammatillinen koulutus mukaan luettuina, ovat tärkeitä asioita, sillä ne auttavat maataloustuottajia omaksumaan innovaatioita ja uutta teknologiaa, mikä puolestaan parantaa heidän kilpailu- ja kestävyyskykyään. Erilaisten neuvontapalveluja tai innovaatiojärjestelmiä koskevien EU:n aloitteiden täytyy kaikissa tapauksissa perustua jäsenvaltioitasolla olemassa oleviin vastaaviin palveluihin ja järjestelmiin ja tähdätä lisäarvon tuottamiseen. Koska YMP:n määrärahoihin kohdistuu painetta, lainsäädäntöehdotuksissa olisi tehtävä selväksi, että YMP:n ensimmäisen pilarin suoria tukia ei enää saa ohjautua muille kuin maatalousalan ammattilaisille.

Suorat tuet

3.10 ETSK tiedostaa erittäin hyvin YMP:n ensimmäisen pilarin suorien tukien ratkaisevan merkityksen maataloustulon tukemisessa ja kannattaa suoria tukia. Tämän aiheen osalta ETSK katsoo, että YMP:n ensimmäisen pilarin tuet on suojattava täysimääräisesti ja mahdolliset mukautukset uudessa perustulotuksessa on ehdottomasti pidettävä minimissään.

Tukikatot ja tuen vähentäminen

3.11 Komission ehdotukseen sisältyy kaksi erilaista suoran tuen muotoa, erityisesti neljä tuotantoon sitomatonta tukea ja erilaisia tuotantosidonnaisia tukia.

3.12 Tuotantoon sitomattomista tuista ETSK on esittänyt lausunnoissaan selkeän kantansa: "Ensimmäisen pilarin suorille tuille tulisi asettaa yksittäisille maataloustuottajille oikeudenmukainen ja kohtuullinen enimmäistaso (esim. pätevän työntekijän vastaaviin tuloihin verrattava taso). Mukautuksia tulisi voida tehdä, ja olisi otettava huomioon kumppanuusjärjestelyt, osuuskunnat, yhtiöt ja sosiaaliturvaa saavien työntekijöiden määrä"⁽¹⁴⁾.

3.13 Komitea on suositellut lisäksi, että enimmäistasoa ei sovellettaisi tukiin, joissa on kyse korvauksesta julkisten palvelujen suorittamisesta. Tämä koskee ensisijaisesti ympäristö- ja ilmastoaloja, joiden suhteen komitea on vaatinut selkeiden kannusteiden soveltamista.

3.14 Komitea on puoltanut myös korkeampaa laidunpalkkiota.

3.15 ETSK pitää periaatteessa tervetulleena 15 artiklan 2 kohdan mukaista palkkojen sisällyttämistä mutta ei kuitenkaan pidä asianmukaisena, että se tehtäisiin sadan prosentin määräisenä. Ei ole perusteltavissa, että jonkin tietyn ammattiryhmän palkat ja niihin liittyvät verot rahoitettaisiin kokonaan julkisin varoin ja että laskelmaan sisällytettäisiin myös vastikkeeton työ kaikilta osin. EU:n täytyy määrittää enimmäistaso, joka on alempi kuin sata prosenttia.

Maksujen yhdenmukaistaminen

3.16 ETSK kannattaa ehdotuksia ulkoisesta yhdenmukaistamisesta, jonka myötä jatketaan suorien tukien tasaamista jäsenvaltioiden välillä. Ehdotuksen tarkoituksena on kuroa umpeen kuilua 50 % nykyisestä keskimääräisestä jäsenvaltion suorien tukien tasosta ja 90 % EU:n suorien tukien keskiarvosta vuosina 2021–2027. Kun YMP:n budjetin riittävyys varmistetaan, komission ehdotukset voisivat kuitenkin olla kunnianhimoisempia etenkin tukitasoltaan matalimpien jäsenvaltioiden kohdalla. Komitean mielestä suorien tukien tason tulisi seuraavan tukikauden lopulla olla vähintään 85 prosenttia EU:n keskimääräisestä tukitasosta.

⁽¹³⁾ COM(2018) 392, Liite I – 7 artiklassa tarkoitetut vaikutus-, tulos- ja tuotosindikaattorit.

⁽¹⁴⁾ EUVL C 288, 31.8.2017 s. 10 ja EUVL C 283, 10.8.2018, s. 69.

3.17 Tukioikeuksien muuttaminen kiinteämääräisiksi korvauksiksi on hyvin karkeajakoinen lähestymistapa, jossa ei oteta huomioon objektiivisia kriteerejä, kuten tilalla toteutettuja investointeja, tuotantojärjestelmän tyyppiä, tulotasoa, työvelvoitetta, tilan tulevaa elinkelpoisuutta sekä sitä, miten riippuvainen tila kulloinkin on suorasta tuesta ja maataloustuottajan omistautumisesta asiaan.

3.18 Jotta maataloustuottajat voisivat hyötyä sisäisestä yhdenmukaistamisesta ja saada jopa 75 prosentin vähimmäistukioikeudet keskimääräisestä tuesta vuoteen 2026 mennessä, heidän olisi edellytettävä täyttävän tietyt objektiiviset kriteerit.

Kansallinen varanto

3.19 ETSK kannattaa ajatusta kansallisesta varannosta nuorille viljelijöille ja uusille tulokkaille. Kansallisen varannon jakoperusteiden on kuitenkin oltava sellaiset, että tukioikeuksien jakamista ei käytetä väärin ja että tukioikeudet jaetaan vain tosiasiallisille viljelijöille selkeiden objektiivisten kriteerien, kuten iän, tulojen, koulutuksen, ajallisen panoksen ja tulosten perusteella.

3.20 Lisäksi kansallisesta varannosta myönnettyjen tukioikeuksien aktivoimisen olisi oltava pakollista ja vastaanottajan olisi käytettävä niitä vähintään jäsenvaltion määrittämän vähimmäisajanjakson ajan. Kansallisesta varannosta tukioikeuksia saaneet eivät myöskään saisi myydä tukioikeuksia ennen tämän kymmenen vuoden ajanjakson päättymistä.

Täydentävä uudelleenjakotuki

3.21 Uudelleenjakotuki on johtanut erittäin hyviin tuloksiin eräissä maissa, mutta toisissa yhteyksissä se saattaa alentaa entisestään suorien tukien tasoa ja niiden maataloustuottajien tuloja, jotka ovat toimeentulossaan eniten riippuvaisia suorista tuista. Heistä monet ovat kokoaikaisia maanviljelijöitä. Tuet siirtyisivät osa-aikaisille viljelijöille, jotka ovat kokonaistulojensa osalta vähemmän riippuvaisia suorista tuista.

3.22 Ehdotuksissa painotetaan suorien tukien merkitystä maataloustulolle ja tehdään selväksi, että riittävän tukitason ja maataloustulon turvaaminen tulee edelleen olemaan keskeinen tekijä, jotta voidaan varmistaa elintarviketurva, ympäristö- ja ilmastotavoitteiden saavuttaminen ja maaseudun elinvoimaisuus. ETSK korostaa kuitenkin, että mikä tahansa vaihtoehto, jossa suoria tukia jaotellaan uudelleen ja osoitetaan merkittävässä määrin alhaisen tuottavuuden maatiloille ja alueille, johtaa lyhyellä aikavälillä EU:n kilpailukyvyyn heikkenemiseen⁽¹⁵⁾ maailmanmarkkinoilla mutta vastaa paremmin kuluttajien ja kansalaisten vaatimuksiin suunnata YMP:tä vahvemmin täyttämään sisämarkkinoiden tarpeet.

3.23 ETSK katsoo, että täydentävää uudelleenjakotukea sovellettaessa tuki olisi rahoitettava yksinomaan tukikattojen ansiosta vapautuvista varoista ja alalla vallitsevien suurten eroavuuksien supistamiseksi kohdennettava ja ohjattava maataloustuottajille, joiden toimeentulo riippuu pääasiallisesti maataloustuotannosta.

Nuorten viljelijöiden täydentävä tulotuki

3.24 ETSK kannattaa ehdotusta nuorten viljelijöiden täydentävästä tulotuesta. Jotta tästä ei aiheutuisi haittaa todellisille viljelijöille, on luotava asianmukaiset mekanismit, joiden avulla vältetään rahoitustuen kohdistuminen toimintaan, joka ei tosiasiallisesti ole osa maatalouselinkeinoä.

Vapaaehtoinen ilmasto- ja ympäristöjärjestelmä (nk. ekojärjestelmä)

3.25 ETSK panee merkille maatilatason vapaaehtoisen ilmasto- ja ympäristöjärjestelmän (ekojärjestelmän) luomisen ensimmäisen pilarin puitteisiin. On kuitenkin tärkeää, että ensimmäisen pilarin osalta ehdotettu ekoyjärjestelmä ei saa viljelijöitä luopumaan tärkeiden ympäristöä ja ilmastomuutosta koskevien toisen pilarin järjestelmien soveltamisesta ja niihin osallistumisesta.

3.26 Tämän toimenpiteen suhteen olisi säädettävä nurmialaa koskevan tuen sallimisesta karjankasvatuksen yhteydessä ja määritettävä pienin ja suurin eläintiheys. Lisäksi olisi säädettävä eläinkohtaisista eläinten hyvinvointia edistävästä tuesta, kuten tämän tyyppisissä järjestelmissä jo tehdään.

⁽¹⁵⁾ COM(2018) 392 final, s. 7.

Tuotantosidonnaiset tuet

3.27 Tuotantoon sidotuilla tuilla on hyvin tärkeä rooli muita heikommassa asemassa olevien alojen suojelemiseksi ja herkillä alueilla. Tuotantosidonnaiset tuet voivat tarjota ensisijaista kohdennettua ja korkeamman tason suoraa tukea sellaisille matalan tulotason sektoreille kuin laajamittainen juottovasikoiden tai lampaiden kasvatusta, valkuaiskasvien viljely tai karjankasvatusta vuoristoissa alueilla, missä karjatalouden säilyttäminen on ekosysteemin tasapainon olennainen edellytys. Tuotantosidonnaisten tukien vaihtoehtoja olisi yleisesti ottaen edelleen rajoitettava, mutta sitä olisi voitava käyttää ehkäisemään maan viljelykäytöstä poistamista sekä edistämään ja kannustamaan laiduntalouden harjoittamista ⁽¹⁶⁾.

Maaseudun kehittäminen

3.28 ETSK kannattaa asianomaisia kahdeksaa laajaa EU:n tukitoimea maaseudun kehittämiseen liittyen. Kuten edellä on korostettu, ETSK vastustaa kaikkia toisen pilarin rahoitukseen ehdotettuja leikkauksia, sillä niillä on suhteettoman suuri vaikutus osaan jäsenvaltioista ja ne kyseenalaistavat älykkään, kestäväpohjaisen ja kilpailukykyisen maatalouden kehittämisen.

3.29 ETSK katsoo, että nykyisen YMP:n tavoin maaseudun kehittämisen ohjelmissa olisi säädettävä erityisistä eläinten hyvinvointia koskevista tukitoimista ja että tämä olisi sisällytettävä johonkin laajoista toimenpiteistä.

3.30 Maataloustuottajien osallistumisen ja käyttöön omaksumisen lisäämiseksi ETSK ehdottaa, että suurempi osuus tuesta osoitetaan transaktiokuluihin tai kannusteisiin.

3.31 ETSK katsoo, että ympäristö-, ilmasto- ja muut hoitositoumukset olisi otettava huomioon pidempään kuin seitsemän vuotta edellyttäen, että myös näiden sitoumusten rahoitus varmistetaan asianmukaisesti.

3.32 ETSK katsoo, että tuen luonnonhaitta-alueille ⁽¹⁷⁾ olisi oltava kyseisillä alueilla pakollista, jotta estetään maan viljelykäytöstä poistaminen jäsenvaltioissa. Lisäksi toimenpiteisiin olisi sisällyttävä laidunmaiden enimmäis- ja vähimmäislaiduntamistiheyttä koskevia toimintoja, ja niissä olisi määrättävä eläinten laiduntamisen keston aikarajoista. Luonnonhaitta-alueiden tuki olisi voitava katsoa osaksi toisessa pilarin mukaisia ympäristömenoja.

3.33 Luonnonhaittoja ja muita aluekohtaisia haittoja koskevista ehdotuksista on tärkeää soveltaa periaatetta, jonka mukaan rajoituksia asetettaessa on niistä aina myös määrättävä korvaukset. Käytäntöjen muuttamiseksi on hyvin tärkeää, että korvaukset lasketaan koko tappioista ja että maksetaan asianmukaisia kannustimia.

3.34 ETSK kannattaa investointiehdotusten positiivista luetteloa negatiivisen luettelon sijaan.

3.35 ETSK katsoo, että riskinhallintavälineitä koskevien ehdotusten olisi oltava pakollisen sijaan vapaaehtoisia jäsenvaltioiden tasolla. ETSK on kaiken kaikkiaan sitä mieltä, että paras suoja tulojen vaihtelun vaikutuksia vastaan ovat ensimmäisen pilarin suorat tuet ja että näitä ei pitäisi heikentää millään tavoin varojen siirtämiseksi vakuutusjärjestelmiin tai keskinäisiin rahastoihin. Lisäksi ETSK ehdottaa, että riskinhallinnan mahdollisen rahoituksen olisi oltava alakohtaista.

3.36 ETSK on tyytyväinen uuteen joustoon ja rahoitusvälineittäin esitettyyn tukimuotojen valikoimaan.

Kriisivaraus

3.37 ETSK toteaa, että tarvitaan tehokas ja asianmukaisesti rahoitettu pysyvä kriisivaraus. ETSK ehdottaa, että kriisivarauksen rahoitus olisi järjestettävä uutena menoeränä, YMP:n talousarvion ulkopuolelta, ja näin ollen se ei saa tarkoittaa maataloustuottajien suorien tukien supistamista. Nykyisen YMP-lainsäädännön mukaan käyttämättä jääneet varat vuoden 2020 kriisivarauksesta on palautettava maataloustuottajille vuonna 2021.

Yhteinen maatalouden markkinajärjestely

3.38 Säädösehdoituksissa ei juurikaan puututa yhteiseen markkinajärjestelyyn, joka käsittää julkisten interventoiden, yksityisen varastoinnin ja poikkeuksellisten toimenpiteiden muodostaman turvaverkon. Lisäksi yhteiset markkinajärjestelyt sisältävät kaupan pitämisen vaatimuksia ja maataloustuottajien yhteistyötä koskevia sääntöjä. ETSK katsoo, että komission tulisi harkita markkinasääntelyn lisäämistä tulotason parantamiseksi.

⁽¹⁶⁾ The Policy Roadmap for the EU Sheep meat Sector [EU:n lampaanliha-alan toimintapoliittinen etenemissuunnitelma] – John Bryanin johtaman Euroopan lampaanlihafoorumin suositukset.

⁽¹⁷⁾ Alueet, joilla on luonnonolosuhteista johtuvia rajoitteita tai muita erityisiä rajoitteita.

3.39 ETSK katsoo, että ehdotuksissa olisi tarkasteltava viitehintoja ja markkinatuen käyttöönoton kynnysarvoja uudelleen ottaen huomioon tuotantokustannusten kehitys ja vahvistettava ne uudelle käytännöllisemmälle tasolle, jotta tarvittaessa voidaan tarjota realistisempaa ja merkityksellisempää markkinatukea. Komission tulisi keskittyä markkinoiden hallintavälineisiin rajoittamalla erityisesti maataloustuotteiden – maataloustuottajien pääasiallisen tulonlähteen – hintavaihteluita.

Maksut

3.40 ETSK ehdottaa, että kunkin vuoden 16 päivänä lokakuuta maksettavaa ennakkomaksua korotetaan 80 prosenttiin (nykyisin 50 prosenttia, mutta 70 prosenttia sallitaan) suorista tuista ja 90 prosenttiin (nykyisin 75 prosenttia, mutta tavallisesti 85 prosenttia sallitaan) maaseudun kehittämistoimenpiteiden osalta.

Ajankohta

3.41 Monivuotista rahoituskehystä koskevan sopimuksen ja uusien YMP-ehdotusten ajankohta on epäselvä, erityisesti kun otetaan huomioon tulossa olevat Euroopan parlamentin vaalit. Uudistusehdotuksessa otetaan käyttöön useita uusia elementtejä, kuten strategiasuunnitelma, joka on uudistuksen perustekijä ja jota kansallisten hallintotahojen ei ole helppo toteuttaa, sekä YMP:n uusi rakenne, jossa maataloustuottajille asetetaan tiettyjä velvoitteita (kuten uusia täydentäviä ehtoja ja strategiasuunnitelman indikaattorien noudattaminen), joiden huomioon ottamiseksi ja täytäntöön panemiseksi maataloustuottajat tarvitsevat tietyn määrän aikaa. ETSK suosittaa, että monivuotisesta rahoituskehystä sovitaan hyvissä ajoin ennen vuoden 2019 toukokuussa pidettäviä Euroopan parlamentin vaaleja, ja että yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta sovitaan viivyttämättä, jotta maataloustuottajat ja maataloussektori kykenevät asianmukaisesti suunnittelemaan tulevaisuutta varmalta pohjalta. Niinpä on hyvin tärkeää, että nykyiseen tukijärjestelmään perustuva siirtymäkausi hyväksytään hyvissä ajoin etukäteen vuoden 2020 jälkeiselle kaudelle ennen kuin uudet järjestelyt ovat valmiina.

Elintarvikeketju

3.42 ETSK toistaa kehoituksensa EU:n kokonaisvaltaisen elintarvikepolitiikan kehittämisestä⁽¹⁸⁾. ETSK pitää erityisen tervetulleena, että komissio on korostanut YMP:n tärkeää roolia pyrittäessä edistämään terveellisempää ruokavaliota ja tarjoamaan ravitsevia elintarvikkeita, kuten hedelmiä ja vihanneksia, EU:n kansalaisille. Konkreettisia ehdotuksia ja suosituksia asiasta on tulossa parhaillaan laadittavana olevassa oma-aloitteisessa lausunnossa. ETSK on tyytyväinen ehdotuksiin maataloustuottajan aseman vahvistamisesta elintarvikeketjussa. Markkinahintojen entistä suurempi avoimuus on olennaisen tärkeää kaikilla tasoilla, kuluttajista aina alkutuottajiin asti. Lisäksi tuottajajärjestöille olisi tarjottava mittavampia kannustimia ja enemmän tukea.

Bryssel 17. lokakuuta 2018.

*Euroopan talous- ja sosiaalikomitean
puheenjohtaja
Luca JAHIER*

⁽¹⁸⁾ EUVL C 129, 11.4.2018, s. 18.